

LOGOPEDO

PATARIMAI

Parengė logopedė Judita Butkevičienė
Panevėžio "Vyturio" progimnazija

SVARBU

Jei pastebėjote, kad vaikas turi kalbos ir kalbėjimo problemų, kreipkitės į logopedą, kadangi kalbos ir kalbėjimo trūkumai turi įtakos rašybos bei skaitymo įgūdžių formavimuisi mokykloje. Nustačius sutrikimą, išsiaiškinus jo priežastis, bus galima vaikui profesionaliai pagelbėti. Logopedinio darbo sėkmę taip pat lemia glaudus tėvų, mokytojų bei logopedo bendradarbiavimas.

Dažniausiai pasitaikantys kalbos ir kalbėjimo sutrikimai

Fonetiniai kalbėjimo sutrikimai

pasireiškia netaisyklingu garsų tarimu, vienu garsų keitimu kitais ar jų visišku netarimu. Dažniausiai netaisyklingai tariami garsai s, z, š, ž, c, č, dz, dž, r, l. Vaikai gerai girdi ir skiria kalbos garsus, turi pakankamai gerus žodžių garsinės analizės ir sintezės įgūdžius.

Fonologiniai kalbos sutrikimai

pasiformuoja netaisyklingu garsų tarimu arba jų netarimu, vienu kalbos garsų pakeitimu kitais, kai vaikas blogai skiria kalbos garsus, sunkiai formuojasi žodžio garsinės analizės ir sintezės įgūdžiai, iškyla sunkumų mokantis skaityti ir rašyti.

Kalbos neišsivystymas

pasireiškia vėluojančia kalbos raida, daugelio garsų netarimu, blogu kalbos suvokimu, skurdžiu žodynu, foneminės klausos nepilnavertiškumu.

Ka galima nuveikti vasara?

Mokykite apibendrinimų, antonimų, laiko santykius reiškiančių žodžių pavadinimų.

Mokykloje labai svarbu mokėti atsakyti į klausimus pilnu sakiniu, nuosekliai išdėstyti savo mintis, todėl lavinkite vaiko sugebėjimą rišliai papasakoti. Pradžioje mokykite apibūdinamojo pasakojimo, lyginkite du daiktus, panaudokite siužetinius paveikslėlius, knygelių iliustracijas. Dėliokite paveikslėlių serijas ir skatinkite papasakoti juose pavaizduotas istorijas. Vaikai mėgsta kurti, todėl žaiskite žaidimą "Tęsk toliau". Kartu stebėkite ir aptarkite televizijos laidas. Raskite laiko kiekvieną dieną po 20 minučių, vaikams garsiai paskaityti kokį nors tekstą, geriausiai tinka pasakėlė. Tokiu būdu lavėja vaiko girdimasis suvokimas, vaizduotė. Vėliau tai padės lengviau formotis skaitymo bei rašymo įgūdžiams.

Mokykite taisyklingai tarti garsus

Taisyklingas garso tarimas priklauso nuo tikslios artikuliacijos. Tam reikalinga kasdienė lūpų, liežuvio mankšta. Sekite vaiko kalbą: netaisyklingai tariamus žodžius pataisykite, pakartokite patys taisyklingai, kartokite kartu su vaiku. Įtvirtinti kalbos garsus labai padeda žaismingos skaičiuotės bei greitakalbės.

Lavinkite foneminę klausą

Foneminė klausa - gebėjimas skirti kalbos garsus jų klausantis, yra taisyklingo kalbėjimo, mokymosi skaityti ir rašyti pagrindas. Vaikai turintys neišlavintą foneminę klausą painioja panašiai tariamus garsus: k-g, t-d, s-š, z-ž, r-l'. Pamokykite vaikus skirti nurodytą garsą garsų, skiemenų ar žodžių eilėje; nustatyti pirmąjį žodžio garsą; sugalvoti kuo daugiau nurodytu garsu prasidedančių žodžių; pasakyti sakinį, kuriame visi žodžiai prasidėtų tuo pačiu garsu; pratęsti pasaką. Mažiesiems patinka žaisti įvairius žaidimus: "Atspėk žodį", "Kas daugiau", "Pažingsniuokime", "Pataisyk žodį" ir t.t.

Turtinkite žodyną

Žodyno turtinimui siūlykite žaisti žaidimus: “Kas kur gyvena?”, “Padėk surasti mamą”, “Kas ko neturi?” “Sudėk iš dalių”, ir pan. Mokykite erdvinius, laiko santykius reiškiančių žodžių, įvairių apibendrinimų, antonimų. Paaiškinkite, kad žodžiai gali turėti kelias reikšmes.

Tobulinkite gramatinius gebėjimus

Sudarinkite priesaginius, sudurtinius žodžius, mokykite derinti daiktavardį ir skaitvardį (trejos bitės), daiktavardį bei būdvardį (platus kelias), skatinkite taisyklingai vartoti prielinksnius, būdvardžių laipsnius. Šią veiklą galite paversti žaidimu: pvz. Paimkite dėžutę ir pelytę. Sudarininkite įvairias situacijas ir klauskite: “Kur pasislėpė pelytė?”.

GRAŽIOS

iki susitikimo mokykloje

VASAROS

